

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือตำบล

- ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ ๖๘๕ กิโลเมตร อยู่บนที่ราบทางด้านตะวันตกของแม่น้ำกวัง ตัวเมืองชั้นในมีคูเมืองล้อมรอบจากอดีตเมือง “หริภุญไชย”
- อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อเขต เทศบาลตำบลเหมืองง่า ทิศตะวันออกติดต่อเขต เทศบาลตำบลเวียงยอง ทิศตะวันตกและทิศใต้ติดต่อเขต เทศบาลตำบลสันต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบทางด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำกวัง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแอ่งที่ราบเชียงใหม่ - ลำพูน มีความสูงที่ระดับ ๒๙๐.๒๙ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มต่ำ

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ตั้งอยู่ในเขตร้อนที่ค่อนข้างไปทางเขตอากาศอบอุ่น และมีแผ่นดินที่ห่างไกลจากทะเล จึงมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ๓ ช่วงฤดู คือ ฤดูร้อน (เดือนมีนาคม-เมษายน) ฤดูฝน(เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม) และฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์)

๑.๔ ลักษณะของดิน

โดยมากเป็นดินภูเขา เนื่องจากภูมิประเทศเป็นภูเขา ภายในหุบเขามีที่ราบเล็กๆ ประกอบด้วยที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบขั้นบันไดระดับต่างๆ ที่ราบเหล่านี้เกิดจากการทับถมของตะกอนที่แม่น้ำพามาในที่ราบลุ่ม มักเป็นดินเหนียว ส่วนที่ราบขั้นบันไดมักเป็นดินร่วนหรือดินทราย ซึ่งดินในจังหวัดลำพูนนี้สามารถแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มดินนาครอบคลุมพื้นที่ ๑๐% ของจังหวัด ในเขตอำเภอเมืองและบริเวณที่ติดกับลำน้ำปิง
๒. กลุ่มดินดิน ครอบคลุมพื้นที่ ๒๕% ของจังหวัด บริเวณอำเภอเมืองป่าซาง และตอนกลางของจังหวัด บางส่วนของอำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอเถลิง
๓. กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐% ของจังหวัด บริเวณอำเภอเถลิง และบางส่วนของอำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอเมืองลำพูน และอำเภอแม่ทา
๔. กลุ่มดินภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ ๓๕% ของจังหวัดในทุกอำเภอ ยกเว้น อำเภอเวียงหนองล่อง ลักษณะดินโดยทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงค่อนข้างดี

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแม่น้ำกวเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำปิงตอนบนมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาที่อยู่ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แม่น้ำนี้ไหลผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง และอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนและมาบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บริเวณหมู่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๒,๗๒๕.๔๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๗๐๓,๔๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔๙ ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้ที่พบในบริเวณจังหวัด ประกอบด้วยป่าไม้ ๓ ประเภท คือ

๑. ป่าเต็งรัง ป่าแพะ ป่าแดง พบในที่แห้งแล้ง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีกรวดบนไม้ที่พบคือ ไม้เหียง ไม้พลวง
๒. ป่าเบญจพรรณ หรือป่าผสมผลัดใบ พบบริเวณที่มีดินค่อนข้างลึกตามเชิงเขาและพื้นที่ราบที่มีความชุ่มชื้นมาก โดยเฉพาะริมห้วยและหุบเขามักจะมีไม้สักขึ้นปะปนทั่วไป ไม้อื่นๆ ประกอบด้วย ประดู่ ตะแบก มะค่าโมง จั้ว ส่วนไม้พื้นล่างได้แก่ ไม้ชนิดต่างๆ
๓. ป่าดิบแล้ง พบบริเวณหุบเขา ริมลำห้วย เหมือนป่าเบญจพรรณ แต่บริเวณที่พบป่าประเภทนี้จะมีดินลึกกว่า ความชุ่มชื้นมากกว่าพันธุ์ไม้ที่พบคือ ยาง ตะเคียนทอง พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีจำนวน ๑๐ แห่ง

ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	เนื้อที่		ท้องที่อำเภอ
		ไร่	ตารางกิโลเมตร	
๑	ป่าแม่ธิ-แม่ตึบแม่สาร	๑๑๙,๓๗๕.๐๐	๑๙๑.๐๐	อำเภอเมืองลำพูนและอำเภอบ้านธิ
๒	ป่าแม่ทา	๓๙๒,๒๕๐.๐๐	๖๒๗.๖๐	อำเภอแม่ทา
๓	ป่าแม่อาว	๕๓,๖๐๖.๒๕	๘๕.๗๗	อำเภอป่าซาง
๔	ป่าบ้านโฮ่ง	๒๐๒,๘๑๒.๕๐	๓๒๔.๕๐	อำเภอบ้านโฮ่ง
๕	ป่าขุนแม่ถ้ำ	๒๗๓,๗๕๐.๐๐	๔๓๘.๐๐	อำเภอทุ่งหัวช้าง
๖	ป่าแม่ตึน-แม่แนต	๒๙๔,๓๕๐.๐๐	๔๗๐.๐๐	อำเภอเถลิง

๗	ป่าแม่ลี้	๑๖๗,๐๓๒.๐๐	๒๖๗.๒๕๑	อำเภอลี้
๘	ป่าแม่หาด-แม่ก่อ	๒๗๕,๐๐๐.๐๐	๔๔๐.๐๐	อำเภอลี้
๙	ป่าเหมืองจี้-สันป่าสัก	๑๒,๖๕๖.๐๐	๒๐.๒๔๙๖	อำเภอเมืองลำพูน
๑๐	ป่าดอยขุนตาล	๓๙,๒๐๖.๒๕	๖๒.๗๓	อำเภอแม่ทา
รวม		๑,๘๓๐,๐๓๘.๐๐	๒,๙๒๗๑.๐๐๖	

(โดยจำนวนเนื้อที่ป่าครอบคลุมพื้นที่จังหวัดข้างเคียง)

๒.ด้านการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

การปกครองส่วนใหญ่อยู่ในเขต ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีพื้นที่ครอบคลุม ๖ ตารางกิโลเมตร มีชุมชนจำนวน ๑๗ ชุมชน

๑. ชุมชนไก่อั่ว	๒. ชุมชนช่างฆ้อง	๓. ชุมชนสันป่ายางหลวง
๔. ชุมชนหนองเส้ง	๕. ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง	๖. ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม
๗. ชุมชนประตูลี้	๘. ชุมชนสันดอนรอม	๙. ชุมชนพระคงฤาษี
๑๐. ชุมชนสวนดอก	๑๑. ชุมชนสันป่ายางหน่อม	๑๒. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ
๑๓. ชุมชนจามเทวี	๑๔. ชุมชนบ้านหลาย	๑๕. ชุมชนมหาวัน
๑๖. ชุมชนชัยมงคล	๑๗. ชุมชนศรีบุญเรือง	

เชื้อชาติและภาษา ประชาชนในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ที่พักอาศัยมานานหรือเป็นคนดั้งเดิมพื้นเมือง มีภาษาพูดเป็นของตนเอง เรียกว่าคำเมือง

วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ และอิสลาม ประเพณีของชาวเมืองลำพูน เป็นประเพณีที่สืบสานกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ มีงานประเพณีสำคัญ คือ ประเพณีสงกรานต์หรือประเพณีสรงน้ำพระธาตุหริภุญไชย งานพิธีวางพวงมาลา อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี เทศกาลลำไย งานพิธีดำหัวครูบาศรีวิชัย ประเพณีบวชนาคลำพูนหรือแห่ลูกแก้ว ประเพณีปอยหลวง ประเพณีวันสงกรานต์หรือปีใหม่เมือง ประเพณีลอยกระทงหรือยี่เป็ง สำหรับวัฒนธรรมที่เด่นชัดคือ การแต่งกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นล้านนา คือ ชายนุ่งกางเกงสะดอ (กางเกงขาก๊วย) สวมเสื้อผ้าฝ้ายหรือผ้าพื้นเมือง และคาดผ้าที่พุง ส่วนผู้หญิงให้นุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมการแข่งขันตีกลองหลวงอันเก่าแก่ด้วย

๒.๒ การเลือกตั้ง

ตารางการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองลำพูน

ปี พ.ศ.	ประชากรทั้งหมด (คน)	ประชากรผู้มีสิทธิ (คน)	จำนวนผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง		บัตรเสีย		หมายเหตุ
			จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน (ใบ)	คิดเป็นร้อยละ	
๒๕๔๗	๑๕,๐๔๒	๑๐,๐๖๗	๗,๓๙๒	๗๓.๔๓	๔๐๗	๕.๕๐	เลือกตั้งทั่วไป
๒๕๔๙	๑๔,๐๔๑	๓,๑๔๔	๑,๘๗๗	๕๙.๗๐	๕๔	๒.๘๘	เลือกตั้ง (แทนตำแหน่งที่ว่าง)
๒๕๕๑	๑๓,๘๗๑	๑๐,๐๖๖	๖,๒๑๒	๖๑.๗๑	๒๒๓	๓.๖๑	เลือกตั้งทั่วไป
๒๕๕๕	๑๒,๙๖๔	๙,๙๑๑	๖,๙๖๖	๗๐.๒๘	๒๔๘	๒.๕๐	เลือกตั้งทั่วไป

ที่มา : งานธุรการ สำนักงานปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองลำพูน (เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๙)

ตารางแสดงการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

ปี พ.ศ.	ประชากรทั้งหมด (คน)	ประชากรผู้มีสิทธิ (คน)	จำนวนผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง		บัตรเสีย		หมายเหตุ
			จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน (ใบ)	คิดเป็นร้อยละ	
๒๕๕๑	๑๓,๘๗๑	๑๐,๐๖๖	๖,๒๑๒	๖๑.๗๑	๓๒๔	๕.๒๒	เลือกตั้งทั่วไป
๒๕๕๕	๑๒,๙๖๔	๙,๙๑๑	๖,๙๖๖	๗๐.๒๙	๑๔๙	๒.๑๔	เลือกตั้งทั่วไป

ที่มา : งานธุรการ สำนักงานปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองลำพูน (เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๙)

ตาราง สรุปจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกฯ/สมาชิกสภาเทศบาลปี ๒๕๕๕
แยกตามหน่วยเลือกตั้ง

เขตที่	หน่วย ที่	สถานที่เลือกตั้ง	ผู้มีสิทธิ	ผู้มาใช้ สิทธิ	คิดเป็น ร้อยละ(%)
๑	๑	วัดสุพรรณรังษี	๗๙๑	๕๓๓	๖๗.๓๘
	๒	อาคารสถานีดับเพลิง(ชั้นล่าง)	๖๓๒	๓๙๖	๖๒.๖๖
	๓	โรงเรียนเทศบาลประตูลี้	๗๓๐	๕๕๔	๗๕.๘๙
	๔	โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหลวง	๔๐๔	๓๐๖	๗๕.๗๔
	๕	วัดช้างฆ้อง	๕๒๘	๓๙๘	๗๕.๓๘
๒	๖	วัดจามเทวี	๙๐๑	๖๒๕	๖๙.๓๗
	๗	วัดมหาวัน	๙๖๒	๖๖๔	๖๙.๐๒
	๘	โรงเรียนเลาหจิตร	๗๑๗	๔๘๔	๖๗.๕๐
	๙	ที่ทำการชุมชนสันดอนรอม	๘๕๖	๕๗๓	๖๖.๙๔
	๑๐	ศาลาอเนกประสงค์วัดหนองเส้ง	๔๘๗	๓๖๓	๗๔.๕๔
๓	๑๑	ศาลาการเปรียญวัดหนองเส้ง	๕๙๕	๔๒๐	๗๐.๕๙
	๑๒	วัดสวนดอก	๖๙๖	๔๘๔	๖๙.๕๔
	๑๓	สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูน	๖๔๐	๔๖๑	๗๒.๐๓
	๑๔	วัดไก่แก้ว	๙๗๒	๗๐๒	๗๒.๕๓
		รวมทั้งสิ้น	๙,๙๑๑	๖,๙๖๖	๗๐.๒๙

ที่มา : งานธุรการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองลำพูน (เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๙)

๓.ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรและครัวเรือน ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนประชากรรวม ๑๒,๔๓๗ คน ชาย ๕,๗๐๘ คน หญิง ๖,๗๒๙ คน จำนวนครัวเรือน ๖,๙๖๐ ครัวเรือน มีชุมชนจำนวน ๑๗ ชุมชน
(ข้อมูลจาก งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองลำพูน เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๙)

๑. ชุมชนไก่อแก้ว

ทิศเหนือ	ชุมชนหนองแสง
ทิศใต้	ชุมชนช่างฆ้อง , ชุมชนสันป่ายางหลวง
ทิศตะวันออก	ชุมชนช่างฆ้อง
ทิศตะวันตก	ชุมชนสันป่ายางหลวง, ชุมชนสวนดอก
จำนวนครัวเรือน	๒๒๑ ครัวเรือน (จากข้อมูลจปฐ ปี ๒๕๕๘)
จำนวนประชากร	๘๑๐ คน ชาย ๓๕๕ คน หญิง ๔๕๕ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๒๑๑.๔๒ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	๑. วัดไก่อแก้ว ๒. เจ้าพ่อกู่ช้าง ๓. กู่ไก่ กู่ม้า กู่แมว

ประวัติชุมชน

เดิมชุมชนไก่อแก้ว เป็นชุมชนที่มีประชากรอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ประมาณ ๔๐-๕๐ หลังคาเรือน ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “สันป่ากวาว” เนื่องจากบริเวณหมู่บ้านมีต้นทองกวาวอยู่เป็นจำนวนมาก คนในหมู่บ้านเรียกว่า “ต้นกวาว” มีชุมชนใกล้เคียงชื่อ ชุมชนสันป่าแดด มีวัดไก่อแก้ว เป็นจุดศูนย์กลางรวมน้ำใจของ ชุมชน ทั้ง ๒ ชุมชน และอยู่ในเขตเทศบาล ใกล้กับโรงเรียนจักรคำคณาทร ลำพูน จึงมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัย เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กลายเป็นชุมชนหนาแน่น และตัดต้นทองกวาวทิ้งเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต่อมาเทศบาลได้จัดตั้งเป็นชุมชน รวม ๒ ชุมชนเข้าด้วยกัน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนไก่อแก้ว”

๒. ชุมชนช่างฆ้อง

ทิศเหนือ	สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูน
ทิศใต้	ชุมชนบ้านท่า – ท่านาง
ทิศตะวันออก	ตำบลเวียงยอง
ทิศตะวันตก	ชุมชนไก่อแก้ว ชุมชนสันป่ายางหลวง
จำนวนครัวเรือน	๗๕ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๒๗๐ คน ชาย ๑๒๔ คน หญิง ๑๔๖ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๑๑๕.๙๖ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	วัดช่างฆ้อง

ประวัติชุมชน

หมู่บ้านช่างฆ้อง เดิมเป็นชาวเขิน และชาวลื้อ อพยพมาจากสิบสองปันนาจากประเทศจีน มาหาแหล่งอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร และบางคนมีอาชีพในการทำฆ้อง โดยใช้วัสดุดิบทำจากทองเหลือง และทองแดง มีเตาหล่อเผา ในสมัยก่อนชาวบ้านมีการใช้ฆ้องตีบอกเวลา ใช้ในการแสดงและเล่นละครต่างๆ แต่

ปัจจุบันเลิกทำได้ประมาณ ๘๐ ปี จึงได้นำมาตั้งเป็นชื่อชุมชน วัดประจำชุมชนได้แก่ วัดช่างฆ้อง สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๓๕๐ มีขนมทองม้วนเป็นสินค้าประจำชุมชน

๓. ชุมชนสันป่ายางหลวง

ทิศเหนือ	สำนักงานเทศบาลเมืองลำพูน
ทิศใต้	ชุมชนบ้านท่า - ท่านาง
ทิศตะวันออก	ชุมชนช่างฆ้อง
ทิศตะวันตก	ชุมชนสวนดอก
จำนวนครัวเรือน	๑๕๑ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๕๗๓ คน ชาย ๒๕๗ คน หญิง ๓๑๖ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๘ ไร่
สถานที่น่าสนใจ	วัดสันป่ายางหลวง

ประวัติชุมชน

เดิมพื้นที่บริเวณนี้เป็นป่าไม้ใหญ่ คือต้นไม้แดงที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว นับถือศาสนาพราหมณ์ และฮินดู ในปี๑๒๒๓ พระเถร พม่าได้แก่ พระกัณทโว และพระอุกถโม เข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนา และสร้างอารามขึ้น เพื่อเป็นที่จำพรรษาชื่ออารามป่าไม้ยาง โดยเฉพาะพื้นที่สำนักงานเทศบาล เคยเป็นธรณีสงฆ์ ต่อจากนั้นมีการสร้างวัดขึ้นอีก คือวัดขอนลำโพง จากหลักฐานการขุดค้นพบประมาณ ๒ เมตร จะพบหลักฐานของการเป็นวัดเก่าแก่ และวัตถุโบราณมากมาย

๔. ชุมชนหนองเส้ง

ทิศเหนือ	ชุมชนสันป่ายางหนอง
ทิศใต้	ชุมชนสวนดอก
ทิศตะวันออก	ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ
ทิศตะวันตก	ตำบลเหมืองง่า
จำนวนครัวเรือน	๒๕๑ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๘๐๓ คน ชาย ๓๔๐ คน หญิง ๔๖๓ คน
สถานที่น่าสนใจ	วัดหนองเส้ง

ประวัติชุมชน

บ้านหนองเส้ง เดิมชื่อ บ้านหนองเส้ง สาเหตุเนื่องจาก เวลาที่มีประชุมในหมู่บ้าน ก็จะมีชาวบ้าน ถกเถียงเรื่องต่างๆ ไม่รู้จักจบ และไม่ลงเอยกัน ต่อมา มีการเปลี่ยนชื่อให้ไพเราะขึ้น เรียกว่า หมู่บ้านหนองเส้ง มีกลุ่มหนุ่มสาว ในปี ๒๕๓๕ เทศบาลพัฒนาเป็นชุมชนหนองเส้ง

๕. ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง

ทิศเหนือ	ชุมชนสันป่ายางหลวง
ทิศใต้	วัดพระธาตุหริภุญไชย
ทิศตะวันออก	แม่น้ำกวัง
ทิศตะวันตก	สถานีตำรวจภูธร จังหวัดลำพูน
จำนวนครัวเรือน	๑๑๔ ครัวเรือน

จำนวนประชากร	๓๖๓ คน	ชาย	๑๕๕ คน	หญิง	๒๐๘ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๗๐ ไร่				
สถานที่ที่น่าสนใจ	๑. วัดพระธาตุหริภุญไชย ๒. วัดช้างรอง ๓. ประตู่ท่านาง				

ประวัติชุมชน

ในสมัยของพระนางจามเทวี เสด็จนำไพร่พลทหาร ช้างม้า ครองเมืองหริภุญชัย ได้นำช้างของพระนางเจ้ามาขึ้นที่ท่าน้ำแห่งนี้ ช้างอาบน้ำและมักจะส่งเสียงร้องในบริเวณจุดที่เป็นสถานที่ตั้งวัดในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ชาวบ้านจึงสร้างวัดขึ้น ชื่อ “วัดช้างร้อง” แต่ชาวบ้านออกเสียงเพี้ยนไป เป็น วัดช้างรอง ช้างทรงหรือช้างพระที่นั่งของพระนางจามเทวีที่นำมาอาบน้ำบริเวณท่าน้ำแห่งนี้จึงได้ชื่อว่าท่านาง ส่วนแนวแม่น้ำทางเหนือท่าน้ำจะมีเรือสินค้ามาขึ้นค้ามาขึ้น จึงเรียกชาวบ้านแถวนี้ว่า บ้านท่า ปัจจุบันเทศบาล รวม ๒ ชุมชน เป็นชุมชนบ้านท่า - ท่านาง

๖. ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม

ทิศเหนือ	ชุมชนบ้านท่า - ท่านาง				
ทิศใต้	ชุมชนบ้านหลวง				
ทิศตะวันออก	แม่น้ำกวัง				
ทิศตะวันตก	ชุมชนชัยมงคล				
จำนวนครัวเรือน	๑๖๔	ครัวเรือน			
จำนวนประชากร	๔๕๗ คน	ชาย	๑๘๘ คน	หญิง	๒๖๙ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๔๙.๕ ไร่				
สถานที่ที่น่าสนใจ	๑. วัดพระธาตุหริภุญไชย ๒. วัดธงสัจจะ ๓. ศาลเจ้าพ่อเตโค ๔. ที่จำหน่ายผ้าฝ้ายพื้นเมือง และผ้าไหมไทย ๕. ร้านบุญเกียรติไหมไทย ๖. ศูนย์ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมฟ้อนรำ และดนตรีพื้นเมือง				

ประวัติชุมชน

ชุมชนท่าขาม - บ้านฮ่อม เดิมชื่อ บ้านท่าขาม ชาวบ้านอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคี แบ่งปันกัน โดยจะปลูกผักสวนครัวกันริมแม่น้ำกวัง ประเพณีพืชผักสวนครัวร่วมกันได้ มีบ่อน้ำทรายเป็นบ่อน้ำดื่ม เนื่องจากไม่มีน้ำประปา

ส่วนวัดพระธาตุหริภุญไชย เดิมเรียกว่า “วัดหลวง - หละปูน” ในบริเวณวัดหลวงจะมีหลายๆวัดรวมกัน ต่อมาเทศบาลเมืองลำพูน จัดตั้งเป็นชุมชน เมื่อปีพ.ศ.๒๕๓๒

๗. ชุมชนประตูลี้

ทิศเหนือ	ชุมชนชัยมงคล
ทิศใต้	เทศบาลตำบลตันธง
ทิศตะวันออก	ชุมชนบ้านหลวย
ทิศตะวันตก	ชุมชนสันดอนรอม
จำนวนครัวเรือน	๑๓๕ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๔๔๙ คน ชาย ๒๐๖ คน หญิง ๒๔๓ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๑๒๔.๔๔ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	วัดสังฆาราม (ประตูลี้)

ประวัติชุมชน

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เคยเป็นที่ลี้ภัย เลยตั้งชื่อว่า บ้านประตูลี้ ในขณะนั้น บ้านประตูลี้ กับบ้านสันดอนรอม มีประชาชนไม่มากนัก จึงรวมกันจัดตั้งเป็นชุมชนเดียวกัน ต่อมาเมื่อหมู่บ้านจัดสร้างเพิ่มขึ้น จำนวนประชากรก็มากขึ้นตามลำดับ เทศบาลจึงแยกเป็น ๒ ชุมชน คือชุมชนประตูลี้ กับชุมชนสันดอนรอม โดยใช้ลำเหมืองเป็นแนวเขต

๘. ชุมชนพระคงเกษิ

ทิศเหนือ	ชุมชนสวนดอก
ทิศใต้	ชุมชนศรีบุญเรือง
ทิศตะวันออก	ชุมชนสันป่ายางหลวง
ทิศตะวันตก	เทศบาลตำบลเหมืองง่า
จำนวนครัวเรือน	๔๙ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๑๕๔ คน ชาย ๖๐ คน หญิง ๙๔ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๓๕.๒๓ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	วัดพระคงเกษิ

ประวัติชุมชน

ชุมชนพระคงเกษิ ตั้งชื่อตามวัดที่มีในชุมชน “วัดพระคงเกษิ” เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ที่โปรดให้สร้างวัด ๕ วัด เป็นบวร ซึ่งวัดพระคงเกษิเป็น ๑ ใน ๕ วัดที่ถูกสร้างในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อคนมาอาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้น และเทศบาลได้จัดตั้งชื่อชุมชนตามชื่อวัด

๙. ชุมชนสันดอนรอม

ทิศเหนือ	ชุมชนมหาวัน
ทิศใต้	เทศบาลตำบลตันธง
ทิศตะวันออก	ชุมชนประตูลี้
ทิศตะวันตก	ชุมชนจามเทวี
จำนวนครัวเรือน	๓๗๘ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๑,๑๖๑ คน ชาย ๕๑๑ คน หญิง ๖๕๐ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๘๐.๕ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	วัดสันดอนรอม

ประวัติชุมชน

หมู่บ้านสันดอนรอม เดิมเป็นที่เนินสูง มีต้นไม้ใหญ่ คนเก่าแก่ใช้เป็นที่พักหลบภัย อพยพหนีน้ำช่วงฤดูน้ำท่วม นอกจากนี้ยังใช้เป็นที่พักพิงจากการเกี่ยวกับสงครามในสมัยก่อน เนื่องจากเป็นที่ราบสูง ลักษณะเป็นสันยาว และกว้างมาก

คำว่า “สันดอนรอม” สัน คือ ที่สูง

ดอน คือ คำที่สูงกว่าที่อื่นๆ

รอม คือ รวมเป็นที่รวมตัวของประชากรเป็นจำนวนมาก ผู้นำในการ

จัดตั้งหมู่บ้าน คือพระสงฆ์ โดยมีคนเก่าแก่เป็นผู้พัฒนาและบุกเบิก

๑๐. ชุมชนสวนดอก

ทิศเหนือ ชุมชนหนองแสง

ทิศใต้ ชุมชนพระคงฤาษี

ทิศตะวันออก ชุมชนสันป่ายางหลวง

ทิศตะวันตก เทศบาลตำบลเหมืองง่า

จำนวนครัวเรือน ๒๐๓ ครัวเรือน

จำนวนประชากร ๗๑๒ คน ชาย ๓๒๖ คน หญิง ๓๘๖ คน

สถานที่น่าสนใจ วัดสวนดอก

ประวัติชุมชน

ชุมชนสวนดอก ก่อตั้งมาประมาณ ๒๗๐ ปีมาแล้ว ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของสถานีตำรวจ ตำนานแห่งนี้ว่ามีวัดร้าง และเจดีย์เก่าอายุประมาณพันกว่าปี ทรุดโทรม ต่อมาพระเถระและประชาชนเข้ามา แฝ้วถาง ปรับปรุงวัดให้สวยงาม บุรณะเจดีย์องค์เดิม คงรูปแบบขอมผสมพม่า ตั้งชื่อว่า บุพผาราม ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วัดสวนดอก ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ค้าขาย ทำนา ทำสวน เช่น ชุมชนติดวัด ทำขนมขาย มีข้าวหลาม (ข้าวหลามที่มีชื่อในอดีต คือ ข้าวหลามแม่ขาว พ่อตุน)

๑๑. ชุมชนสันป่ายางหน่อม

ทิศเหนือ เทศบาลตำบลเหมืองง่า

ทิศใต้ ชุมชนหนองแสง

ทิศตะวันออก ชุมชนหนองแสง

ทิศตะวันตก เทศบาลตำบลเหมืองง่า

จำนวนครัวเรือน ๖๔ ครัวเรือน

จำนวนประชากร ๒๐๒ คน ชาย ๘๓ คน หญิง ๑๑๙ คน

สถานที่น่าสนใจ วัดสันป่ายางหน่อม

ประวัติชุมชน

ชุมชนสันป่ายางหน่อม เป็นชุมชนขนาดเล็กแยกออกมาจากชุมชนหนองแสง มาจัดตั้งชุมชนขึ้นใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ และบ้านเรือนอาศัย

๑๒. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ

ทิศเหนือ	เทศบาลตำบลเหมืองง่า		
ทิศใต้	แม่น้ำกวัง		
ทิศตะวันออก	ตำบลเหมืองง่า		
ทิศตะวันตก	สถานีรถไฟ		
จำนวนครัวเรือน	๑๐๖	ครัวเรือน	
จำนวนประชากร	๓๐๘	คน	ชาย ๑๔๖ คน หญิง ๑๖๒ คน
สถานที่น่าสนใจ	๑. ศาลพ่อบ้าน ๒. สถานีรถไฟลำพูน		

ประวัติชุมชน

ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ เดิมเป็นหมู่บ้านส่วนหนึ่งของหมู่ที่ ๔ ตำบลเหมืองง่า ในปี พ.ศ.๒๕๓๘ เทศบาลเมืองลำพูน ได้ขยายเขตรับผิดชอบ และจัดตั้งเป็นชุมชนหน้าสถานีรถไฟ

๑๓. ชุมชนจามเทวี

ทิศเหนือ	ชุมชนมหายัน		
ทิศใต้	ตำบลตันธง		
ทิศตะวันออก	ชุมชนมหายัน		
ทิศตะวันตก	ตำบลตันธง		
จำนวนครัวเรือน	๑๔๖	ครัวเรือน	
จำนวนประชากร	๔๙๔	คน	ชาย ๒๑๕ คน หญิง ๒๗๙ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๙๐.๔	ไร่	
สถานที่ที่น่าสนใจ	วัดจามเทวี		

ประวัติชุมชน

ชุมชนจามเทวี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดลำพูน ติดกับโรงพยาบาลลำพูน เดิมชาวบ้านรู้จักกันในชื่อ “บ้านสันมหาเทวี” ต่อมาเปลี่ยนชื่อใหม่ตามชื่อวัดจามเทวี ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญภายในชุมชน ซึ่งมีเจดีย์พระนางจามเทวี ที่เรียกว่าเจดีย์กู่กุด นอกจากนี้ วัดจามเทวียังมีเจดีย์บรรจุอัฐิครูบาศรีวิชัย

๑๔. ชุมชนบ้านหลวย

ทิศเหนือ	ที่ทำการประปาลำพูน		
ทิศใต้	สนามกีฬาากลางจังหวัดลำพูน		
ทิศตะวันออก	แม่น้ำกวัง		
ทิศตะวันตก	ชุมชนประตูลี้		
จำนวนครัวเรือน	๑๖๓	ครัวเรือน	
จำนวนประชากร	๕๔๙	คน	ชาย ๒๔๔ คน หญิง ๓๐๕ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๖๒	ไร่	
สถานที่น่าสนใจ	๑. วัดบ้านหลวย ๒. สนามกีฬาากลางจังหวัดลำพูน		

ประวัติชุมชน

บ้านหลวย คือ หมู่บ้านที่ชาวบ้านถูกกวาดต้อนมาจากเมืองหลวย เป็นชุมชนไทยลื้อ จากสิบสองปันนา มีภาษาพูด เป็นชาวลื้อ ชายอง อยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำกวง สร้างขึ้นในสมัยของ เจ้าพญาสัตพลีธิ์ รัชกาลที่ ๓๔ ของราชวงศ์จามเทวี พ.ศ. ๑๖๐๔ ต่อมาสมัยพระยาภาณุวงศ์ ผู้ครองนครเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๓๔๕ ได้มาบูรณะสร้างวัดบ้านหลวย แต่เดิมวัดชื่อ วัดป่าแดงจิวร และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดบ้านหลวยจนถึงปัจจุบัน

๑๕. ชุมชนมหวาน

ทิศเหนือ	ชุมชนพระคงฤาษี
ทิศใต้	ชุมชนสันดอนรอม
ทิศตะวันออก	ชุมชนชัยมงคล , ชุมชนศรีบุญเรือง
ทิศตะวันตก	ชุมชนจามเทวี
จำนวนครัวเรือน	๓๙๙ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๑,๑๒๒ คน ชาย ๔๘๙ คน หญิง ๖๓๓ คน
จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	๒๘๐ ไร่
สถานที่ที่น่าสนใจ	๑. วัดมหวาน ๒. กู่พระยาอาทิตย์ราช (ซอยเพิ่มพูนทรัพย์) ๓. กู่พระลบ (ซอยวีระทัศน์) ๔. สวนสาธารณะคุณธรรม (หน้าวัดมหวาน)

ประวัติชุมชน

ชุมชนมหวานเดิมชื่อ บ้านมหวาน เริ่มสร้างตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี เมื่อประมาณ ๑,๓๐๐ ปี ส่วนใหญ่ประชากรที่อยู่อาศัยอยู่บ้านมหวาน ประกอบอาชีพทำนา มีวัดมหวานและเจ้าอาวาส เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้าน ที่ดินที่ทำกินถูกเปลี่ยนสภาพเป็นที่อยู่อาศัย ประชากรเพิ่มมากขึ้น เทศบาลจัดตั้งเป็นชุมชนตามชื่อวัด

๑๖. ชุมชนชัยมงคล

ทิศเหนือ	ชุมชนศรีบุญเรือง
ทิศใต้	ชุมชนสันดอนรอม
ทิศตะวันออก	ชุมชนท่าขาม - บ้านฮ่อม
ทิศตะวันตก	ชุมชนมหวาน
จำนวนครัวเรือน	๑๐๑ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๓๓๔ คน ชาย ๑๕๑ คน หญิง ๑๘๓ คน
สถานที่ที่น่าสนใจ	๑. อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี ๒. คุ่มเจ้าหลวง เจ้าผู้ครองเมืองลำพูน องค์ที่ ๑๐ (องค์สุดท้าย) ๓. คุ่มเจ้าสุริยา บุตรของพลตรีมหาอำมาตย์โท เจ้าจักรคำขจรศักดิ์ หม่อมแก้ว ปัจจุบันเป็นคลังเก็บสินค้าของห้างแจ่มฟ้าปลาซา ๔. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญไชย ๕. พิพิธภัณฑ์ชุมชนเมือง บริเวณคุ้มเจ้าราชสัมพันธ์วงษ์ ๖. คูเมือง กำแพงเมือง และประตูเมือง

๗. วัดชัยมงคล วัดไชยชนะ วัดไชยชนิก วัดเปลือกแก้ว ศาลเจ้าพ่อ
ขอมือเหล็ก
๘. ตลาดหนองดอก
๙. ลานอเนกประสงค์ใต้รุ่ง

ประวัติชุมชน

ชุมชนชัยมงคลเป็นชุมชนขนาดกลาง จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ โดยใช้ชื่อวัดเป็นชื่อของชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายจากทุกภาคของประเทศและมีฐานะค่อนข้างดี ส่วนน้อยรับจ้างรับราชการ และอื่นๆ

๑๗. ชุมชนศรีบุญเรือง

ทิศเหนือ	ชุมชนพระคงฤาษี
ทิศใต้	ชุมชนชัยมงคล
ทิศตะวันออก	ชุมชนบ้านท่า - ท่านาง
ทิศตะวันตก	ชุมชนมหาวัน
จำนวนครัวเรือน	๘๕ ครัวเรือน
จำนวนประชากร	๒๓๒ คน ชาย ๑๐๒ คน หญิง ๑๓๐ คน
สถานที่น่าสนใจ	๑. ศาลเจ้าแม่จามเทวี ๒. หนองน้ำเจ้าแม่จามเทวี ๓. วัดศรีบุญเรือง ๔. วัดช้างสี ๕. คุ่มเจ้ายอดเรือน ชายาคนที่ ๓ ของพลตรีมหาอำมาตย์โทเจ้าจักรคำ ขจรศักดิ์เจ้าผู้ครองนคร องค์ที่ ๑๐

ประวัติชุมชน

ชุมชนศรีบุญเรือง เดิมเป็นชุมชนเล็กๆ จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ โดยใช้ชื่อว่า ชุมชนช้างสี และในปี พ.ศ.๒๕๔๘ เปลี่ยนชื่อเป็นชุมชนศรีบุญเรือง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ และอาคารพาณิชย์ให้เช่า จึงทำให้ประชาชนในชุมชนมีน้อย ไม่เท่ากับชุมชนอื่น ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง รับราชการ และข้าราชการบำนาญ และค่อนข้างมีฐานะ

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ๓๕ - ๕๕ ปี

๔.สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ เทศบาลเมืองลำพูนมีสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล ๔ แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งภาครัฐและเอกชนรวม ๑ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนเทศบาลประตูลี้

เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษา ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เดิมใช้ศาลาวิมมวาทันเป็นสถานศึกษา เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ต่อมาได้

ย้ายสถานที่จากวัดมหาวันมาก่อตั้งเป็นโรงเรียนประตูลี้ ณ สถานที่ปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๗๐ สังกัดกองการศึกษาเทศบาลและยกฐานะเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๐

วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๐	โอนเข้าสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน
วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๗	โอนเข้าสังกัดกองการศึกษาเทศบาล
วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙	โอนกลับมาสังกัดเทศบาล
วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๖	โอนกลับสังกัดกองการศึกษาเทศบาล
วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖	โอนกลับมาสังกัดเทศบาลจนถึงปัจจุบัน

บริเวณที่ตั้ง

โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๐๘ ถนนรอบเมืองนอก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โรงเรียนรับสมัครนักเรียนในเขตเทศบาลเข้าเรียนจากชุมชนบ้านหลวง ชุมชนสันดอนรอม ชุมชนประตูลี้ ชุมชนท่าขามบ้านฮ่อม ชุมชนชัยมงคล ชุมชนศรีบุญเรือง ชุมชนมหาวันบางส่วน และ ชุมชนบ้านท่า - ท่านางบางส่วน

๒. โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหลวง

โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหลวง เดิมชื่อว่าโรงเรียนวัดสันป่ายางหลวง เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๒ ใน บริเวณวัดสันป่ายางหลวง สมัยพระครูปิ่นตา เจ้าอาวาสวัดสันป่ายางหลวงพร้อมด้วยคณะเทศมนตรีเมืองลำพูน เป็นผู้จัดตั้งขึ้นมาต่อมา วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๖ โรงเรียนวัดสันป่ายางหลวงสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้โอนเข้ามาเป็นสังกัดเทศบาล สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๑๔ เทศบาลเมืองลำพูน ได้สร้างอาคารเรียนเป็นตึก ๒ ชั้น จำนวน ๘ ห้องเรียนในบริเวณโรงฆ่าสัตว์เดิม (ที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน) เพื่อเปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๑๗ เทศบาลเมืองลำพูน ได้สร้างอาคารเรียนเป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น จำนวน ๘ ห้องเรียน (อาคาร ๒) เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งหลังเพื่อขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ โดยย้ายชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ออกจากบริเวณวัดสันป่ายางหลวง มาเรียนในสถานที่ปัจจุบัน ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ ๔๔ ถนนสันป่ายาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เนื้อที่ ๕ ไร่ ๑ งาน ๑๖ ตารางวา โรงเรียนชุมชนสันป่ายางหลวง เปิดทำการสอน ๒ ระดับคือ ระดับชั้นอนุบาล ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๔๔

๓. โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหนอง

โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหนอง ตั้งอยู่เลขที่ ๕๒๐ ถนนเจริญราษฎร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รหัสไปรษณีย์ ๕๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ - ๕๑๑๗๓๓ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยคณะเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูนเป็นผู้จัดตั้งและอยู่ด้วยเงินงบประมาณของเทศบาลเมืองลำพูน โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหนอง มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๗๕ ตารางวา ต่อมาได้โอนเข้าสังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ และต่อมาได้โอนเข้าสังกัดเทศบาลเมืองลำพูนอีก โดยโอนกลับไปกลับมาอยู่หลายครั้งตามนโยบายของรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย ครั้งสุดท้ายได้โอนกลับเข้าสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน เมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗ มาจนถึงปัจจุบัน

ในปีการศึกษา ๒๕๓๖ โรงเรียนได้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษารับนักเรียนเข้ามาเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีนักเรียนเข้าเรียนจำนวน ๔๑ คน ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๐ สร้างอาคารเอนกประสงค์

ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับงบประมาณสร้างอาคารใหม่ทดแทนอาคารที่รื้อถอน จำนวน ๒ หลัง และการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๓

ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ สร้างอาคารอนุบาล (อาคารคุณธรรม ๒๓)

ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน ๔ ชั้น ๑๒ ห้องเรียน (อาคารคุณธรรม ๒๘)

ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน ๔ ชั้น ๑๒ ห้องเรียน กำลังดำเนินการก่อสร้าง

ปัจจุบันนี้ โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม ได้จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้บริการผู้ที่อยู่ในพื้นที่ได้แก่ ชุมชนหนองแสง ชุมชนสันปายางหน่อม และชุมชนหน้าสถานีรถไฟ

๔. โรงเรียนเทศบาลจามเทวี

โรงเรียนเทศบาลจามเทวี ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๕ ถนนจามเทวี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โทรศัพท์ ๐๕๓-๕๑๑๗๔๔ โทรสาร ๐๕๓-๕๑๑๗๔๔ เดิมชื่อ โรงเรียนวัดจามเทวี ประศาสน์อนุกุลฯ เป็นโรงเรียนอนุบาลลำพูน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สร้างเมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยพระเดชพระคุณเจ้าพระราชสุตาจารย์ เจ้าอาวาสวัดจามเทวี เป็นอาคารชั้นเดียวสูงจากพื้นดิน ๗๕ เซนติเมตร กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๕๔ เมตร หลังคามุงกระเบื้องมี ๗ ห้อง บนพื้นที่ ๓ ไร่ ๓ งาน ๒ ตารางวา เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๘

พ.ศ. ๒๕๐๖ วันที่ ๑ เมษายน ได้โอนไปสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน

ปีการศึกษา ๒๕๔๙ ได้รับงบประมาณซื้อที่ดิน ๗ ไร่ เป็นเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ได้รับงบประมาณก่อสร้างศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบัน มีเนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๒ งาน ๑๖.๕ ตารางวา

๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองลำพูน

เทศบาลเมืองลำพูนได้ก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองลำพูนขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กผู้ด้อยโอกาสก่อนวัยเรียนในเขตเทศบาล ณ อาคารศูนย์สาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน ถนนรูกแก้ว (ติดกับสถานีดับเพลิงเทศบาลเมืองลำพูน) มีพื้นที่จำนวน ๒ งาน ๔๔.๗๕ ตารางวา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ ๒ - ๔ ปี โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ โดยใช้งบประมาณจากเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน ๕๘๐,๐๐๐ บาท และได้เปิดดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รื้อถอนอาคารศูนย์สาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน และได้ทำการก่อสร้างอาคารเรียนเด็กเล็ก ๒๐๐ คน แบบเลขที่ สน.ศท.อนุบาล ๘ (ปรับปรุง ๒๕๔๕) จำนวน ๑ หลัง สร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือน มิถุนายน ๒๕๕๑ งบประมาณ ๕,๒๖๖,๘๐๐ บาท ชื่ออาคารคุณธรรม ๓๔

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้งบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐ สร้างโรงอาหาร งบประมาณในการก่อสร้าง ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๔.๒ สาธารณสุข

นับตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ ได้สมัครขึ้นเป็นหน่วยบริการประจำในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ารูปแบบ “คลินิกชุมชนอบอุ่น” และโรงพยาบาลลำพูนเป็นหน่วยบริการรับ-ส่งต่อ โดยในปี ๒๕๕๙ ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มีศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน ๑ แห่ง ให้บริการรักษาพยาบาลในรูปแบบคลินิกชุมชนอบอุ่น คลินิกเวชกรรม จำนวน ๕ แห่ง คลินิกแพทย์เวชกรรมเฉพาะทาง จำนวน ๑๒ แห่ง คลินิกทันตกรรม จำนวน ๘ แห่ง คลินิกเทคนิคการแพทย์และกายภาพ จำนวน ๓ แห่ง

ร้านขายยาแผนปัจจุบัน (ขย.๑) จำนวน ๑๔ แห่ง มีการป้องกันและควบคุมโรคฆ่าสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ และจังหวัดลำพูนมีโรงพยาบาลอยู่นอกเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน ๑๐ แห่ง

๔.๓ ยาเสพติด

สรุปผลการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดในจังหวัดลำพูน เดือนกันยายน ๒๕๕๗ รวม ๑๖๑ คน มากกว่าในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๒๒ คน สำหรับพื้นที่การกระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองลำพูน อำเภอแม่ทา และอำเภอป่าซาง สถานที่จับกุมส่วนใหญ่สามารถจับกุมได้ตามบ้านพักอาศัย ด้านตรวจ/บริเวณถนนที่สาธารณะ และหอพัก/ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ตามลำดับ โดยจับกุมผู้ต้องหาได้ในหมู่บ้าน/ชุมชน (ด้านพื้นที่) รวมทั้งสิ้น ๓๒๗ หมู่บ้าน ๑๔ ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๖๐ ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมด และจับกุมผู้ต้องหาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดลำพูนที่ถูกจับกุม (ด้านบุคคล) รวมทั้งสิ้น ๓๖๓ หมู่บ้าน ๙ ชุมชน เขตเทศบาลเมืองลำพูน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๔

สถานที่พื้นที่	ถนน	ที่สาธารณะ	บ้านอยู่อาศัย	ที่พักพาณิชย	ร้านค้า	สวน	สถาบันเทิง	ร้านเกมส์	ปั้มน้ำมันอยู่ซ่อมรถ	โรงงาน	เรือนจำ	รวม
เมืองลำพูน	๑๔๕	๖๐	๒๓๕	๗๕	๓๐	๓	๗	๒	๑๔	๗	๕๔	๖๓๒
ป่าซาง	๖๖	๒๑	๑๐๐	๕	๑	๓	๑	๑	๓	๐	๐	๒๐๑
บ้านโฮ่ง	๕๐	๙	๖๕	๐	๐	๘	๓	๐	๑	๐	๐	๑๓๖
ลี้	๔๒	๑๗	๘๔	๔	๑	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๑๕๐
แม่ทา	๑๓๙	๑๔	๘๑	๐	๓	๗	๐	๐	๐	๐	๐	๒๔๔
ทุ่งหัวช้าง	๓๐	๐	๕	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓๕
บ้านธิ	๓๓	๕	๒๖	๒	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๖๙
เวียงฯ	๔๕	๒	๓๑	๑	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๘๑
รวม	๕๕๐	๑๒๘	๖๒๗	๘๗	๓๗	๓๗	๑๑	๓	๑๘	๗	๕๕	๑,๕๔๘

๕.ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

เทศบาลเมืองลำพูน อยู่ในเขตจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นจังหวัดทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย การคมนาคมขนส่งสามารถเดินทางได้หลายประเภทดังนี้

- ทางรถไฟ มีขบวนรถไฟขึ้นและล่องผ่านสถานีรถไฟจังหวัดลำพูน เป็นรถขบวนสินค้า ๖ ขบวน และรถโดยสาร ๑๖ ขบวน โดยส่วนใหญ่แล้วจะจอด รับ-ส่ง ผู้โดยสารที่สถานีรถไฟลำพูน ทุกขบวน ระยะทางจากลำพูนถึงกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๗๒๖ กิโลเมตร
- ทางรถยนต์ การเดินทางเข้าสู่เมืองลำพูน สามารถเดินทางได้โดยถนนสายหลัก คือ สาย ๑๑ และสาย ๑๐๖ โดยมีระยะทางจากกรุงเทพฯถึงลำพูน ๖๘๕ กิโลเมตรและติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้หลายจังหวัด ดังนี้

ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ ระยะทางประมาณ ๓๓ กิโลเมตร (สายซูเปอร์ไฮเวย์ ลำปาง - เชียงใหม่) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ ระยะทาง ๒๖ กม. และ

สามารถติดต่อกับจังหวัดเชียงราย ได้โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑๙ ระยะทางประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร

ติดต่อกับจังหวัดลำปาง โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ ระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร และจากจังหวัดลำปาง สามารถติดต่อกับจังหวัดพะเยาและเชียงราย โดยถนนหมายเลข ๑

- ทางอากาศ สามารถเดินทางมายังเมืองลำพูนได้โดยเครื่องบิน เส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ที่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใช้เวลาบินประมาณ ๔๕ นาที ส่วนการเดินทางจากท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน จะใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที โดยรถยนต์ส่วนตัว/รถยนต์รับจ้าง ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตเมือง ระบบการคมนาคมพื้นที่ภายในและระหว่างพื้นที่รอบนอก อาศัยระบบถนนเป็นหลัก ลักษณะโครงข่ายเป็นแบบถนนกระจายการจราจร มีถนนรวม ๑๕ สาย ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาล มีถนนสายต่าง ๆ ที่สำคัญ
- ถนนสายหลัก เป็นถนนที่ใช้เดินทางภายในพื้นที่และสามารถเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ ได้แก่ ถนนเจริญราษฎร์ ทำหน้าที่เชื่อมกับจังหวัดเชียงใหม่กับถนนสาย ๑๐๖ ถนนอินทยงยศ ทำหน้าที่เชื่อมถนน เจริญราษฎร์เข้าสู่ตัวเมือง และถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๗ ทำหน้าที่เชื่อมกับอำเภอป่าซาง และจังหวัดลำปาง
- ถนนสายรอง เป็นถนนที่ใช้เดินทางภายในพื้นที่ ได้แก่ ถนนรอบเมืองนอก-ถนนรอบเมืองใน ทำหน้าที่คมนาคมในบริเวณคูเมือง ถนนสนามกีฬา ถนนสันป่ายาง ถนนพระคงธานี ถนนมุกดา ถนนเจริญตา ถนนวังซ้าย ถนนวังขวา ถนนไชยมงคล และถนนพณังจิตตวงศ์พันธรั้งสรรค์ เป็นถนนเลียบลำน้ำกก
- ถนนสายย่อย เป็นถนน ซอยต่างๆ ที่ใช้เดินทางเชื่อมถนนสายหลักและเดินทางในระยะใกล้ๆ

นอกจากนี้ในเขตเทศบาลเมืองลำพูนยังมีสะพานข้ามแม่น้ำกกอีก ๖ แห่ง ได้แก่ สะพานท่านาง สะพานท่าขาม สะพานเฉลิมพระเกียรติ สะพานท่าสิงห์ สะพานบ้านยู และสะพานเลียบบทางรถไฟ สำหรับเดินทางข้ามแม่น้ำด้วย ซึ่งจะพบว่าสัดส่วนถนนมีถึง ร้อยละ ๔.๖ ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด และยังมีทางเท้า ๑๙ สาย ระยะทาง ๑๐ กม. และระบบระบายน้ำ ๖๑ สาย ระยะทาง ๒๖ กม.

๕.๒ การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำพูน รับกระแสไฟฟ้าโดยส่งซื้อมาจากสถานีจ่ายไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งมีแหล่งผลิตที่สำคัญ ๒ แห่ง คือโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนแม่งัด จังหวัดเชียงใหม่ สามารถให้บริการไฟฟ้าได้อย่างครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดและครอบคลุมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน โดยในส่วนการให้บริการของเทศบาลเมืองลำพูน ในการติดตั้งขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ รวมทั้งการซ่อมบำรุงไฟฟ้าสาธารณะที่ชำรุด ครอบคลุมทั้งหมด ๑๗ ชุมชน จำนวนโคมติดตั้งทั้งสิ้น ๑,๕๑๘ โคม โดยมีจุดติดตั้งมิเตอร์และชุดควบคุมไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ จำนวน ๔๐ จุด ปัจจุบัน เทศบาลเมืองลำพูน ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคใต้ดินตามถนนสายหลักเป็นการนำร่อง เช่น ถนนอินทยงยศ ถนนรอบเมืองใน ถนนเจริญราษฎร์ เพื่อปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์เมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเก่าลำพูนในเขตเมืองอนุรักษ์

๕.๓ การประปา

สำนักงานประปาจังหวัดลำพูน มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตและจ่ายประปาให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำพูน โดยใช้แหล่งน้ำดิบ การประปาใช้น้ำผิวดิน(แม่น้ำปิง) พื้นที่จ่ายน้ำ ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๓,๙๑๓ ราย มีปริมาณน้ำจำนวนหน่วยเฉลี่ย ๓๕๔.๓๑๙ ลบ.ม./เดือน มีจำนวนผู้ใช้น้ำ ๑๕,๑๙๕ ราย ขนาดกำลังการผลิต ๖๘๐ ลบ.ม./ชม. ใช้แหล่งน้ำผิวดิน(อ่างเก็บน้ำชลประทาน)

ในส่วนของเทศบาลเมืองลำพูน ได้ดำเนินงานบริหารกิจการประปาชุมชนในรูปแบบคณะกรรมการบริหารกิจการและบำรุงรักษาระบบประปา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน พ.ศ.๒๕๔๘ จำนวน ๒ แห่ง คือ ระบบประปาชุมชนสันดอนรวม ได้จ่ายน้ำไปยังผู้ใช้น้ำในชุมชนสันดอนรวมและชุมชนบ้านหลวย เริ่มดำเนินการตั้งแต่ เดือนธันวาคม

๒๕๕๐ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๓๑ ราย และระบบประปาชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ได้จ่ายน้ำไปยังผู้ใช้น้ำในชุมชนใกล้เคียง เริ่มดำเนินการตั้งแต่ เดือนมีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๓๐ ราย

- ระบบประปาชุมชนสันดอนรอม ได้จ่ายน้ำไปยังผู้ใช้น้ำในชุมชนสันดอนรอมและชุมชนบ้านหลาย ปรากฏว่าน้ำมีความสะอาดไม่มีกลิ่นของน้ำบาดาล แรงดันอยู่ในเกณฑ์ดี
- สำหรับระบบประปาชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ได้จ่ายน้ำไปยังผู้ใช้น้ำในชุมชนใกล้เคียง ปรากฏว่าน้ำมีความสะอาดไม่มีกลิ่นของน้ำบาดาล

ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งและใช้น้ำประปาชุมชนสันดอนรอมและประปาชุมชนหน้าสถานีรถไฟ

๑. ค่าสำรวจ รายละเอียด ๓๐ บาท

ประปาชุมชนจะทำการสำรวจ ทำผัง ประมาณการ ตรวจจุดการใช้น้ำพร้อมทั้งจะเป็นผู้กำหนดขนาดชนิด และแนวเส้นทาง โดยผู้ใช้น้ำเป็นผู้จัดหาท่อและอุปกรณ์ประปา

๒.ค่ามาตรวัดน้ำ และค่าธรรมเนียมประสานมาตรวัดน้ำ

รายการ	ขนาดมาตรวัดน้ำ					
ค่ามาตรวัดน้ำ (บาท)	1/2 นิ้ว	3/4 นิ้ว	๑ นิ้ว	๑ 1/2 นิ้ว	๒ นิ้ว	๔ นิ้ว
ค่าตรวจสอบ (บาท)	๘๐๐	๑,๒๐๐	๑,๘๐๐	๔,๕๐๐	๘,๕๐๐	๒๐,๐๐๐
ค่าธรรมเนียม ประสานมาตร (บาท)	๑๐๐	๑๕๐	๒๐๐	๔๐๐	๖๐๐	๑,๐๐๐
	๒๐๐	๕๐๐	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐
	กรณีหยุดใช้น้ำ ๑๐๐			กรณีหยุดใช้น้ำ ๑๐๐		
	กรณีถูกตัดน้ำ ๒๐๐			กรณีถูกตัดน้ำ ๒๐๐		

ราคามาตรวัดน้ำอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะเศรษฐกิจ และกำหนดให้ผู้ขอใช้น้ำซื้อมาตรวัดน้ำจากประปาชุมชน กรณีที่ประปาชุมชนไม่มีมาตรวัดน้ำจำหน่าย ให้ผู้ใช้น้ำจัดหาซื้อด้วยตนเองแต่ต้องให้ประปาชุมชนเป็นผู้กำหนดขนาดและยี่ห้อ และต้องนำมาตรวจวัดก่อนโดยคิดค่าตรวจสอบตามที่กำหนด

๓.ค่าธรรมเนียมประสานท่อเมน จำนวน ๒๐๐ บาท

๔.ค่าแรงงานต่อท่อ วางท่อ และการตรวจสอบ

สภาพพื้นที่ (บาท/เมตร)	ขนาดท่อ		
	1/2 - ๒ นิ้ว	๓ - ๔ นิ้ว	๖ - ๘ นิ้ว
พื้นดิน	๓๐	๖๐	๑๒๐
	* ๒๐๐	* ๕๐๐	* ๑,๐๐๐
พื้นที่ลาดยาง	๔๐	๘๐	๑๖๐
	* ๔๐๐	* ๘๐๐	* ๑,๒๐๐
พื้นที่คอนกรีต	๘๐	๑๖๐	๓๐๐
	* ๖๐๐	* ๑,๒๐๐	* ๑,๘๐๐
ค่าตรวจ(บาท/เมตร)	๑๐	๒๐	๓๐
ต่อท่อไม่เกิน ๑๐ เมตร ให้คิดในราคาเหมาจ่าย			

หมายเหตุ * เป็นราคาเหมาจ่าย

ผู้ใช้น้ำประสงค์จะให้ประปาชุมชนวางท่อเมนประปาให้ ก็พิจารณาดำเนินการให้โดยคิดค่าแรงงาน ขุดดินวางท่อ แต่ถ้าผู้ใช้น้ำมีความประสงค์จะวางท่อเมนประปาเอง ประปาชุมชนจะคิดค่าแรงต่อท่อเหมาจ่าย ระยะ ๑๐ เมตรแรก และเมตรต่อไปคิดค่าตรวจสอบตามตารางที่กำหนดข้างต้น

๕.ค่าประกันการใช้น้ำ ให้เรียกเก็บค่าประกันการใช้น้ำประปาตามประเภทของอาคารและขนาดของมาตรวัดน้ำดังนี้

ประเภทอาคาร	½ นิ้ว	¾ นิ้ว	๑ นิ้ว	๑ ½ นิ้ว	๔ นิ้ว
บ้านพักอาศัย อาคารพาณิชย์	๒๐๐	๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐
โรงงาน โรงแรม หอพัก ร้านอาหาร อุตสาหกรรม	๑,๐๐๐			๒,๐๐๐	๓,๐๐๐
ขอใช้น้ำชั่วคราว	๑,๐๐๐			๒,๐๐๐	
สถานที่ราชการ บ้านพักของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ และวัด ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าประกันการใช้น้ำ					

๖.ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ดและอื่นๆ

- ค่าน้ำขายปลีก/ใช้น้ำชั่วคราว ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท
- ค่าเช่ามาตรวัดน้ำชั่วคราว เดือนละ ๑๐๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมการโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ ครั้งละ ๑๐๐ บาท
- ค่าตรวจสอบกรณียื่นขอให้ตรวจสอบมาตรวัดน้ำ ครั้งละ ๑๐๐ บาท

๗. อัตราค่าน้ำประปาและค่าบำรุงรักษามาตรวัดน้ำ

- ค่าน้ำประปาคิดเป็นลูกบาศก์เมตรๆ ละ ๕ บาท
- ค่าบำรุงรักษามาตรวัดน้ำคิดเป็นรายเดือนๆ ละ ๒๐ บาท

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

๑.ไม่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีเพียงพนักงานจ้างเพียง ๑ คน

๒.การจ่ายน้ำประปาชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ไม่สามารถจ่ายน้ำบริการไปยังชุมชนหน้าสถานีรถไฟได้ เนื่องจากระยะทางส่งน้ำไกล ทำให้แรงดันของน้ำต่ำในการแก้ไขต้องทำการติดตั้งปั๊มเพื่อเพิ่มแรงดันน้ำซึ่งต้องใช้งบประมาณดำเนินงานสูง

๕.๔ โทรศัพท์

การบริการโทรศัพท์ที่เปิดบริการในจังหวัดลำพูน มี ๒ หน่วยงาน คือ บริษัท TOT จำกัด (มหาชน) โดยมีศูนย์บริการ ๓ แห่ง ได้แก่ สาขาหน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน สาขาอำเภอป่าซาง และสาขาบักชี ลำพูน มีจำนวนเลขหมายที่ให้บริการ ๓๗,๑๘๙ ราย และ TT&T ปี ๒๕๕๗ มีจำนวนเลขหมายที่ให้บริการ ๔๘,๐๕๓ ราย นอกจากนี้ยังมีบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) เปิดให้บริการในพื้นที่ซึ่งสามารถใช้บริการได้ดี

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

โทรคมนาคมและสื่อสารได้แก่ ไปรษณีย์ วิทยุ โทรสาร โทรเลข เทเล็กซ์ และวงจรเช่าหรือสายเคเบิลทีวี มีให้บริการในพื้นที่ รวมถึงระบบอินเทอร์เน็ต ที่เริ่มมีการนำมาใช้มากขึ้น เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและการเผยแพร่ข่าวสารโดยเทศบาลเมืองลำพูนได้ดำเนินโครงการระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตชุมชน (ระบบ Wifi ชุมชน) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน ได้ดำเนินการนำร่องให้บริการ ๗ จุด คือ

- ๑.บริเวณสำนักงานเทศบาลเมืองลำพูน
- ๒.บริเวณวัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร
- ๓.บริเวณพิพิธภัณฑสถานเมืองลำพูน
- ๔.บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ๕.บริเวณลานเจ้าแม่จามเทวี และตลาดโต้รุ่ง
- ๖.บริเวณสวนสาธารณะคุณธรรม(น้ำพุช้าง) หน้าวัดมहांวัน
- ๗.บริเวณร้านค้าชุมชน เทศบาลเมืองลำพูน ข้างข้างมूंหน้าวัดพระธาตุหริภุญชัยฯ

เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป สามารถใช้อินเตอร์เน็ต Wifi Free โดยไม่จำกัดการให้บริการ เป็นการยกระดับคุณภาพการให้บริการอินเทอร์เน็ตทางด้านข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและลดช่องว่างในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าถึงสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการให้บริการ อินเทอร์เน็ต Wifi Free ๖ ชั่วโมง/วัน

ดังนั้น เทศบาลเมืองลำพูนจึงได้ริเริ่มและจัดซื้อที่ดินบริเวณใกล้กับโบราณสถานเจ้าพ่อกู่ช้าง เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ พื้นที่ ๑๒ ไร่ ๘๘.๘ ตารางวา และปัจจุบันได้ดำเนินการออกแบบปรับภูมิทัศน์เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ ลานกิจกรรม ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ในลักษณะการจัดสร้างสวนภายใต้ชื่อ “สวนสาธารณะกู่ช้าง (สวนม่วนใจ๋)” เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายพักผ่อนหย่อนใจ

๖.ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ลำพูน เป็นจังหวัดที่มีประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดย “ลำไย” ถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้หลักให้แก่เกษตรกรในจังหวัดสูงสุด ในเขตเทศบาลไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณรอบนอกเขตเมือง และมีตลาดอยู่ในเขตเมืองลำพูน

๖.๒ การบริการ

ย่านพาณิชยกรรมอยู่บริเวณสองฝั่งถนนเจริญราษฎร์และถนนอินทยงยศ มีตลาดสด ๓ แห่ง และธนาคาร ๑๑ แห่ง

๖.๓ การท่องเที่ยว

มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดจามเทวี วัดพระธาตุหริภุญไชย กู่ช้าง กู่ม้า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญไชย(ลำพูน) และอนุสาวรีย์พระนางจามเทวี

๑.วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร

เป็นโบราณสถานคู่บ้านคูเมืองลำพูน ก่อสร้างในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช ราว พ.ศ. ๑๔๔๐ มีองค์พระธาตุ ที่บรรจุอัฐิของพระพุทธเจ้า ภายในวัดยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกมากมาย เช่น พระเกษบรมธาตุบรรจุในโกศทองคำ นอกจากนี้ยังมีโคมประทีป และแท่นบูชาก่อประจำไว้เป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ในวันเพ็ญเดือน ๖ จะมีงานนมัสการ และสงกรานต์พระธาตุทุกปี

๒.วัดพระคงฤาษี หรือ วัดอาพัทธาราม

เป็นวัดหนึ่งในสี่มุมเมืองทางด้านทิศเหนือสร้างขึ้นในสมัยพระนางจามเทวี เป็นพระอารามหลวง ในสมัยนั้น โดยสร้างถวายพระภิกษุที่มาจากลังกาใช้เป็นที่พำนัก และบำเพ็ญสมณธรรม วัดนี้มีชื่อเสียงเนื่องด้วยมีพระพิมพ์ที่เรียกว่า “พระคง” บริเวณวัดมีเจดีย์มีลักษณะที่แปลกกว่าเจดีย์อื่นๆในเมืองลำพูนเชื่อว่าเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นมาพร้อมกับวัดนี้ มีซุ้มคูหาสี่ด้านประดิษฐานพระพุทธรูปและพระฤาษี

๓.วัดดอนแก้ว หรือ วัดอรัญญิกธรรมาราม

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองลำพูน นับเป็นวัดที่สำคัญและเก่าแก่ในสมัยพระนางจามเทวี ภายหลังสายน้ำแม่ปิงและแม่น้ำกวัง ได้เปลี่ยนทาง จึงทำให้วัดนี้อยู่อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำกวัง โดยมีวัดพระยืน อยู่ทางทิศตะวันออก ในอดีตซึ่งเป็นกรุพระบาง พระป้วย พระสามดอนแก้ว อันมีชื่อเสียง ปัจจุบัน วัดดอนแก้วเป็นวัดร้างและเป็นที่ตั้งของโรงเรียนประจำหมู่บ้านเวียงยอง

๔.วัดประตูลี้ (วัดสังฆาราม หรือ มหารัตตาราม)

อารามแห่งนี้ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองทางทิศใต้ พระนางจามเทวี ทรงโปรดให้สร้างขึ้นในคราวเสด็จขึ้นมานครองเมืองหริภุญชัย เพื่อใช้เป็นที่พักจำพรรษาของพระภิกษุสงฆ์เมื่อครั้งได้อาราธนา มาจากกรุงละโว้ และเป็นพุทธปราสาท ปกป้องคุ้มครองพระนครด้านทิศทักษิณ (ทิศใต้) เป็นวัดที่มีกรุพระลือหน้ามงคล และพระเครื่องมากมาย เช่น พระลือหน้ามงคล พระเหลี่ยมเล็กพิมพ์นิยม พระสิบแปด เป็นต้น

๕.วัดมหาวัน หรือ (วัดมหาวันนาราม)

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองลำพูน เป็นวัดหนึ่งในสี่ของวัดสี่มุมเมืองที่มีสภาพสมบูรณ์ วัดนี้สร้างมาตั้งแต่ครั้งพระนางจามเทวีเสด็จขึ้นมานครองเมืองหริภุญชัย มีพระพุทธรูปปางสมาธิ หรือพระศิลาดำ เรียกว่า พระรอดหลวง หรือแม่พระรอด ซึ่งปัจจุบันประดิษฐานอยู่บนแท่นแก้วหน้าองค์พระประธาน ในวิหารหลวงมีความสำคัญ และเป็นแบบพิมพ์สกุลลำพูน หนึ่งในพระเครื่องชุดเบญจภาคี

๖.อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี

ตั้งอยู่ตำบลในเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศใต้ประมาณ ๑ กิโลเมตร พระนางจามเทวี เป็นองค์ปฐมกษัตริย์แห่งนครหริภุญชัย พระนางเป็นปราชญ์ที่มีความกล้าหาญทางคุณธรรม และยังมีพระสิริโฉมงดงาม พระนางได้นำพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม มาเผยแพร่ในดินแดนล้านนาไทย ซึ่งทำให้ล้านนาไทยเจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบัน อนุสาวรีย์แห่งนี้สร้างเสร็จ และเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎกุมารฯ เสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธี

๗.วัดจามเทวี หรือวัดเจดีย์กู่กุด

สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๒๙๘ เป็นฝีมือของขอม ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม แบบพุทธคยาในประเทศอินเดีย มีพระพุทธรูปปางประทานพรยืนเป็นชั้นๆ ชั้นละ ๓ องค์ ด้านหนึ่งมี ๕ ชั้น จึงมีพระพุทธรูปรวมเป็น ๖๐ องค์ ภายในบรรจุอัฐิพระนางจามเทวี ต่อมายอดพระเจดีย์หักหายไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า “กู่กุด” หรือ มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “พระเจดีย์สุวรรณังคโกฏฐิ” นอกจากนั้นยังมีรัตนเจดีย์ซึ่งตั้งอยู่ทางขวาของวิหาร

๘.กู่ช้าง-กู่ม้า

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน บริเวณชุมชนวัดไก่อ่แก้ว ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นสุสานช้างศึก-ม้าศึก คู่บารมีของพระนางจามเทวี ช้างศึกชื่อ “กู่ก้างาเขียว” ซึ่งหมายถึง ช้างผิวสีคล้ำ งามเขียวที่ทรงอานุภาพ อิทธิฤทธิ์ในสงคราม ชาวเมืองถือว่ากู่ช้าง-กู่ม้า เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำเมือง

๙.วัดพระยืน หรือ วัดอรัญญิการาม

ตั้งอยู่ที่ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นวัดฝ่ายอรัญวาสี สร้างขึ้นหลังจากที่พระนางจามเทวีได้เสด็จขึ้นครองหริภุญชัย เป็นหนึ่งใน “วัดสี่มุมเมือง”อยู่นอกเมืองไปทางทิศตะวันออก มีสิ่งที่น่าสนใจ คือ พระพุทธรูปเก่าแก่ และหลังคิลาจารึกสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีเจดีย์ทรงปราสาท ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางเปิดโลก

๑๐.วัดสันปายางหลวง

แต่เดิมเป็นศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์ มีพระจากพม่าเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนา ชาวบ้านเลื่อมใส จึงเปลี่ยนเทวสถานเป็นวัด ชื่อว่า “วัดขอมลำโพง” เป็นวัดทางพระพุทธศาสนาวัดแรกของ

ล้านนา พ.ศ. ๑๒๐๒ ได้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดจอมลำโพง เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า วัดอาพัฒนารามป่าไม้ยางหลวง วัดนี้ใช้เป็นสถานที่ถวายเพลิงพระศพพระนางจามเทวี ต่อมาเปลี่ยนชื่อวัดใหม่ ชื่อ วัดสันป่ายางหลวง จนถึงปัจจุบัน

๑๑.พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย

ตั้งอยู่เยื้องวัดพระธาตุหริภุญชัย เริ่มก่อตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๐ โดยพระยาราชินิกุลวิบูลย์ภักดี สมุหเทศาภิบาล มณฑลพายัพและกรมศิลปากรได้ดำเนินการต่อ ภายในพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปะสมัยหริภุญชัย ซึ่งมีอายุก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๗ และศิลปะล้านนา เปิดทำการเวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ปิดวันจันทร์,อังคาร และวันนักขัตฤกษ์

๑๒.พิพิธภัณฑ์ชุมชนเมืองลำพูน (คุ้มเจ้าราชสัมพันธ์วังษ์)

พิพิธภัณฑ์ชุมชนเมืองลำพูน ตั้งอยู่ ๑๐ ถนนวังซ้าย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน หรืออยู่ด้านหลังของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย เป็นแหล่งสำหรับการเรียนรู้ เรื่องราวในอดีตของเมืองลำพูน ที่มีความเป็นมาอันยาวนาน พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เปิดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมได้ศึกษาและเรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาของชุมชนเมืองลำพูน ภายถ่ายในอดีตเปิดให้ชมทุกวัน (ยกเว้น วันจันทร์)ตั้งแต่ เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม

๖.๖ อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ สำหรับโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือมี จำนวน ๖๘ โรงงาน เงินลงทุน ๒๖,๘๖๗ ล้านบาท และมีสวนอุตสาหกรรมเอกชนในเครือสหพัฒน์อินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด จำนวน ๙ โรงงาน เงินลงทุนประมาณ ๑,๑๓๑ ล้านบาท อยู่บริเวณรอบนอกเมืองด้านตะวันตก และมีประชาชนจากตัวเมืองไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

จำนวนนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่

-นิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่ ณ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๑๕๘ ราย แบ่งเป็น บริษัทจำกัด ๖๑ ราย และห้างหุ้นส่วนจำกัด ๙๗ ราย โดยมีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น รวม ๓๓๒.๗๓ ล้านบาท

ประเภทธุรกิจที่มีการจดทะเบียนตั้งใหม่สูงสุด จำนวน ๓ อันดับแรก คือ

-ธุรกิจขายส่ง ขายปลีก จำนวน ๗๒ ราย ทุนจดทะเบียน ๑๒๕.๒๕ ล้านบาท

-ธุรกิจผลิต จำนวน ๕๔ ราย ทุนจดทะเบียน ๘๗ ล้านบาท

-ธุรกิจก่อสร้างอาคารทั่วไป จำนวน ๒๒ ราย ทุนจดทะเบียน ๒๕ ล้านบาท

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดลำพูน)

๖.๘ แรงงาน

ผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของจังหวัดลำพูน เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ มีจำนวนประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๓๕๕,๐๐๔ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๒๗๓,๘๘๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑ และเป็นผู้ที่อยู่นอกกำลังแรงงาน ๘๑,๑๒๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙

สำหรับกลุ่มผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน จำแนกออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. ผู้มีงานทำ จำนวน ๒๗๑,๘๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน

๒. ผู้ว่างงาน หมายถึง ผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงาน จำนวน ๑,๙๘๑ คน คิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ ๐.๖ (ชายร้อยละ ๑.๑ และหญิงร้อยละ ๐.๒

๓. ผู้ที่รอฤดูกาล หมายถึง ผู้ไม่ได้ทำงานและไม่พร้อมที่จะทำงาน เนื่องจากจะรอทำงานในฤดูกาลต่อไป มีจำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑

(ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดลำพูน ข้อมูล ณ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗)

๗.เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

ปี พ.ศ.	จำนวน ครัว เรือน	ประชากร เฉลี่ย ต่อ ครัวเรือน	ประชากรทั้งหมด			คิดอัตราร้อยละ		
			ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๒๕๕๐	๖,๐๒๐	๒.๓๑	๖,๔๐๔	๗,๕๑๒	๑๓,๙๑๖	๔๖.๐๒	๕๓.๙๘	๑๐๐
๒๕๕๑	๖,๑๗๙	๒.๒๒	๖,๓๑๔	๗,๔๐๔	๑๓,๗๑๘	๔๖.๐๓	๕๓.๙๗	๑๐๐
๒๕๕๒	๖,๒๖๔	๒.๑๕	๖,๑๘๓	๗,๒๖๘	๑๓,๔๕๑	๔๕.๙๗	๕๔.๐๓	๑๐๐
๒๕๕๓	๖,๓๔๔	๒.๐๙	๖,๐๙๖	๗,๑๗๘	๑๓,๒๗๔	๔๕.๙๒	๕๔.๐๘	๑๐๐
๒๕๕๔	๖,๔๑๔	๒.๐๓	๕,๙๘๒	๗,๐๓๔	๑๓,๐๑๖	๔๕.๙๖	๕๔.๐๔	๑๐๐
๒๕๕๕	๖,๕๒๓	๑.๙๘	๕,๙๖๒	๖,๙๕๕	๑๒,๙๑๗	๔๖.๑๖	๕๓.๘๔	๑๐๐
๒๕๕๖	๖,๖๖๙	๑.๙๑	๕,๘๖๐	๖,๘๗๓	๑๒,๗๓๓	๔๖.๐๒	๕๓.๙๘	๑๐๐
๒๕๕๗	๖,๗๖๗	๑.๘๖	๕,๗๙๖	๖,๗๙๙	๑๒,๕๙๕	๔๖.๐๒	๕๓.๙๘	๑๐๐
๒๕๕๘	๖,๗๘๕	๑.๘๕	๕,๗๗๙	๖,๘๐๐	๑๒,๕๗๙	๔๕.๙๕	๕๔.๐๖	๑๐๐
๒๕๕๙	๖,๙๖๐	๑.๗๘	๕,๗๐๘	๖,๗๒๙	๑๒,๔๓๗	๔๕.๙๐	๕๔.๑๐	๑๐๐

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองลำพูน (เมื่อ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙)

๗.๒ ข้อมูลด้านการเกษตร

ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มี ๑๔๖ คน ๑๖๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๒ ที่ประกอบอาชีพ

เกษตรกร

๗.๓ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- บาดาล ๐๒ นิ้ว จำนวน ๗,๔๗๓ บ่อ
- บาดาล ๐๔ นิ้ว จำนวน ๓๔๕ บ่อ
- บาดาล ๐๖ นิ้ว จำนวน ๑๔๒ บ่อ
- สระน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๑,๔๑๕ สระ
- สระน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๖๓ สระ

(ที่มา: รายงานสำนักงานเกษตรอำเภอ ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘)

๘.ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๘.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา นับถือศาสนาอิสลาม จังหวัดลำพูนมีจำนวนวัดทั้งหมด ๓๙๘ วัด แยกเป็น ธรรมยุต ๔ วัด มหานิกาย ๓๙๔ วัด พระอารามหลวง ๒ วัด วัดราษฎร์ ๓๙๖ วัด วิสุคามสีมา ๒๘๗ วัด สำนักสงฆ์ ๑๑๑ แห่ง ที่พักสงฆ์ ๗๓ แห่ง วัดร้าง ๒๗๗ วัด ซึ่งในเขตเทศบาลมีวัดจำนวน ๑๙ วัด

๘.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีของชาวเมืองลำพูน เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ มีงานประเพณีสำคัญ คือ ประเพณีสงกรานต์พระธาตุหริภุญไชย งานพิธีวางพวงมาลา อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี เทศกาลลำไย งานพิธีดำหัวครูบาศรีวิชัย ประเพณีบวชนาคลำพูนหรือแห่ลูกแก้ว ประเพณีปอยหลวง ประเพณีวันสงกรานต์หรือปีใหม่เมือง ประเพณีลอยกระทงหรือยี่เป็ง สำหรับวัฒนธรรมที่เด่นชัดคือ การแต่งกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นล้านนา คือ ขายนุ่งกางเกงสะดอ(กางเกงขาก๊วย) สวมเสื้อผ้าฝ้ายหรือ ผ้าพื้นเมือง และคาดผ้าที่พุง ส่วนผู้หญิงให้นุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรม การแข่งขันตีกลองหลวงอันเก่าแก่ด้วย

๙.ทรัพยากรธรรมชาติ

๙.๑ น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑. แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลอยู่ในหุบเขาระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกลางกับทิวเขาผีปันน้ำตะวันตก มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยถั่ว ในเทือกเขาแดนลาว เขตตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่จากต้นกำเนิดแม่น้ำปิงไหลลงมาทิศใต้ ผ่านเมืองเชียงใหม่ ลำพูนและไหลเขาเขตจังหวัดตาก ไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก แล้วไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชรบรรจบกับแม่น้ำน่านที่จังหวัดนครสวรรค์รวมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ ๓๑๕ กม. ระยะทางที่แม่น้ำปิงไหลผ่านพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีความยาวประมาณ ๓๓๕ กม. และเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ลงไปทางทิศใต้เป็นระยะทางยาวประมาณ ๗๐ กม. ในจังหวัดลำพูน น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิงโดยเรียงจากเหนือจดใต้คือ น้ำแม่ทา แม่น้ำลี้ ห้วยแม่ตาล ห้วยแม่หาด และน้ำแม่ก้อ นอกจากนี้ยังมีลำน้ำที่ไม่มีชื่ออีกเป็นจำนวนมากที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง แม่น้ำปิงมีพื้นที่รับน้ำ ประมาณ ๖,๓๕๕ ตร.กม.
๒. แม่น้ำกว๊ม มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยผีปันน้ำ (หรือดอยนางแก้ว) ดอยมด แล้วไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ลงสู่ที่ราบเชียงใหม่ – ลำพูน ผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทรายและไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองลำพูน แล้วบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้ำแม่กว๊ม มีความยาวประมาณ ๑๑๐ กม. น้ำแม่กว๊ม เป็นแม่น้ำที่สำคัญอีกสายหนึ่งในบริเวณที่ราบเชียงใหม่ – ลำพูน มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ คือ แม่น้ำทาและห้วยแม่สะแงะ น้ำแม่กว๊มมีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๑,๗๔๐ ตร.กม.
๓. แม่น้ำทา น้ำแม่ทามีต้นน้ำอยู่ที่ดอยขุนทา ในเทือกเขาผีปันน้ำตะวันตก อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ไหลผ่านที่ราบซึ่งขนานไปด้วยภูเขา ไปสู่อำเภอแม่ทาทางทิศใต้แล้วไหลวกขึ้นไปทางเหนือผ่านที่ราบเชียงใหม่ – ลำพูน ผ่านอำเภอป่าซาง แล้วบรรจบกับแม่น้ำกว๊มที่บ้านสบทา เขตต่อระหว่างอำเภอเมืองลำพูนกับอำเภอป่าซาง นอกจากนี้ลำน้ำมายังได้หล่อเลี้ยงพื้นที่ทำการเกษตรของชุมชน

๙.๒ ป่าไม้

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๒,๗๒๕.๔๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๗๐๓,๔๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔๙ ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้ที่พบในบริเวณจังหวัด ประกอบด้วยป่าไม้ ๓ ประเภทคือ

๑) ป่าเต็งรัง ป่าแพะ ป่าแดง พบในที่แห้งแล้ง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีกรวดปน ไม้ที่พบ อาทิ เช่น ไม้เหียง ไม้พลวง

๒) ป่าเบญจพรรณ หรือป่าผสมผลัดใบ พบบริเวณที่มีดินค่อนข้างลึกตามเชิงเขาและพื้นที่ราบ ที่มีความชุ่มชื้นมาก โดยเฉพาะริมห้วยและหุบเขา มักจะมีไม้สักขึ้นปะปนทั่วไป ไม้อื่นๆ ประกอบด้วย ประดู่ ตะแบก มะค่าโมง จั้ว ส่วนไม้พื้นล่างได้แก่ ไม้ชนิดต่างๆ

๓) ป่าดิบแล้งพบบริเวณหุบเขา ริมลำห้วย เหมือนป่าเบญจพรรณ แต่บริเวณที่พบป่าประเภทนี้ จะมีดินลึกกว่า ความชุ่มชื้นมากกว่าพันธุ์ไม้ที่พบคือ ยาง ตะเคียนทอง

๙.๓ ภูเขา

จังหวัดลำพูนมีบริเวณเนินเขาและภูเขาสลับซับซ้อน เป็นลักษณะภูมิประเทศซึ่งประกอบเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูน มีพื้นที่ประมาณ ร้อยละ ๖๔ ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อนต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่บริเวณทิศตะวันออก ซึ่งติดต่อกับเขตจังหวัดลำปาง เป็นแนวลงมาถึงทางทิศใต้ของอำเภอฝาง ซึ่งติดต่อกับจังหวัดตากและเลาะลำน้ำแม่ปิง ขึ้นไปทางทิศเหนือติดต่อกับเขตจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทางทิศตะวันตกของพื้นที่ส่วนใหญ่ มีความลาดเอียงมากกว่าร้อยละ ๑๖ ขึ้นไป มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๖๐๐-๑,๐๐๐ เมตร ในบริเวณเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อนของจังหวัดลำพูนนี้ จะมีลำห้วยและทางน้ำเล็กๆ อยู่มากมาย แต่ส่วนใหญ่มีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น